

IV SA/Wa 1010/06 - Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie

LEX nr 282345

Wyrok

Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie

z dnia 24 sierpnia 2006 r.

IV SA/Wa 1010/06

UZASADNIENIE

Skład orzekający

Przewodniczący: Sędzia WSA Wanda Zielińska-Baran.

Sędziowie WSA: asesor Marian Wolanin (spr.), asesor Marta Laskowska.

Protokolant: Artur Dral.

Sentencja

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 sierpnia 2006 r. sprawy ze skargi Moshe G. na decyzję Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców z dnia 7 kwietnia 2006 r., nr (...) w przedmiocie odmowy potwierdzenia posiadania obywatelstwa polskiego:

I. uchyla zaskarżoną decyzję;

II. zasądza od Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców na rzecz skarżącego Moshe G. kwotę 340 zł (trzysta czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania sądowego.

Uzasadnienie faktyczne

Zaskarżoną decyzją z dnia 7 kwietnia 2006 r., nr (...) Prezes Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców, po rozpatrzeniu odwołania Moshe G., utrzymał w mocy decyzję Wojewody D. z dnia 8 sierpnia 2005 r. o odmowie wydania dokumentu potwierdzającego posiadanie obywatelstwa polskiego przez Mojsze G., obecnie Moshe G., syna Berka i Dory rodowe I.

W uzasadnieniu zaskarżonej decyzji wskazano, iż Moshe G. urodził się w D. w 1952 r., jako obywatel polski. W dniu 15 maja 1957 r. rodzice skarżącego wystąpili z podaniami do Rady Państwa o zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego na izraelskie. Następnie otrzymali dokumenty podróży, przy czym syn Mojsze został wpisany do dokumentu podróży matki serii DA nr (...). Po przyjeździe do Izraela skarżący nabył w dniu 3 września 1957 r. obywatelstwo izraelskie i obecnie posługuje się paszportem izraelskim nr (...). Na tej podstawie, Prezes Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców ustalił, iż skarżący spełnił warunki określone w ustawie z dnia 8 stycznia 1951 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. Nr 4, poz. 25 z późn. zm.) do utraty obywatelstwa polskiego, i w związku z tym utracił to obywatelstwo. W szczególności, nabył wraz ze swoimi rodzicami obywatelstwo państwa Izrael, jak również uzyskał zezwolenie właściwej władzy polskiej na zmianę obywatelstwa. W tym względzie, w zaskarżonej decyzji wywiedziono, iż formą zezwolenia na zmianę obywatelstwa była uchwała Rady Państwa z dnia 23 stycznia 1958 r., nr 5/58 w sprawie zezwolenia na zmianę obywatelstwa polskiego osobom wyjeżdżającym na pobyt stały do

państwa Izrael (niepubl.). Wskazano, iż uchwała ta, stosownie do zawartej w niej treści, dotyczyła osób, które opuściły lub opuszczają obszar Polskiej Rzeczypospolitej Polskiej, udając się na pobyt stały do państwa Izrael oraz złożyły lub złożą prośbę o zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego. Uznano, iż nie ma znaczenia, że w treści samej uchwały nie wymieniono osób, których ta uchwała dotyczyła, jak również to, że niedoręczono uchwały takim osobom, a także fakt braku jej publikacji. Opisując ustrojową pozycję Rady Państwa, jako ówczesnego organu uprawnionego do wydawania zezwolenia na zmianę obywatelstwa w takiej formie, jaka była właściwa dla charakteru tego organu, stwierdzono, że w stosunku do osób, które spełniały warunki przewidziane w uchwale Rady Państwa, nie były wydawane indywidualne zezwolenia, a jedynie przez sam fakt spełnienia tych warunków osoby zainteresowane uzyskiwały zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego na izraelskie. Podkreślono, iż podejmując uchwałę nr 5/58, Rada Państwa działała zgodnie z obowiązującymi wówczas przepisami. W konsekwencji uznano, iż wydanie dokumentu podróży stanowiło skutek udzielenia zezwolenia na zmianę obywatelstwa. W konkluzji organ orzekający stwierdził, iż skoro skarżący utracił obywatelstwo polskie wraz z rodzicami w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 8 stycznia 1951 r. o obywatelstwie polskim, to zasadna jest odmowa wydania dokumentu potwierdzającego posiadanie obywatelstwa polskiego przez skarżącego.

W skardze na omawianą decyzję Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców z dnia 7 kwietnia 2006 r. do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, Moshe G. wniósł o jej uchylenie oraz uchylenie poprzedzającej ją decyzji organu pierwszej instancji, z przekazaniem sprawy do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji. W uzasadnieniu skargi zakwestionowano stanowisko organów orzekających o charakterze uchwały nr 5/58 Rady Państwa, jako zezwolenia na zmianę obywatelstwa przez rodziców skarżącego i samego skarżącego. Powołując się na orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego wskazano, iż zezwolenie na zmianę obywatelstwa, udzielane przez Radę Państwa, musiało mieć charakter aktu indywidualnego i skierowanego do określonego adresata. Samo zaś zezwolenie było wydawane przez Radę Państwa na wniosek Prezesa Rady Ministrów. Podkreślono, iż oświadczenie woli rodziców skarżącego o zmianę obywatelstwa nie ma znaczenia wobec nie zachowania prawem przewidzianej dalszej procedury w tym zakresie, wskazując iż wnioski o zmianę obywatelstwa mogłyby skutkować utratą obywatelstwa polskiego, jedynie wówczas, gdyby został objęty wnioskiem Prezesa Rady Ministrów inicjującym wydanie uchwały nr 5/58 i gdyby faktycznie uchwała ta dotyczyła imiennie tego wniosku.

W odpowiedzi na skargę Prezes Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców przytoczył całe uzasadnienie zaskarżonej decyzji, wnosząc o oddalenie skargi.

Uzasadnienie prawne

Wojewódzki Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

Skarga zasługuje na uwzględnienie, lecz nie wszystkie zawarte w niej zarzuty należy podzielić.

Zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. z 2000 r. Nr 28, poz. 353 z późn. zm.), przyjętym za podstawę do wydania decyzji w rozpatrywanej sprawie, posiadanie i utratę obywatelstwa polskiego stwierdza wojewoda;

odmowa stwierdzenia posiadania obywatelstwa polskiego lub jego utraty następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Powołany przepis nie przewiduje wydawania decyzji administracyjnej w przedmiocie odmowy wydania dokumentu potwierdzającego posiadanie obywatelstwa polskiego, jak przyjęto w decyzji Wojewody D. z dnia 8 sierpnia 2005 r., którą utrzymano w mocy zaskarżoną decyzją z dnia 7 kwietnia 2006 r. W tym względzie, zaskarżona decyzja nie odpowiada treści wskazanego art. 17 ust. 4, mimo określenia w jej uzasadnieniu zakresu orzekania na podstawie tego przepisu.

Zaskarżona decyzja została jednak wydana także z naruszeniem art. 7 i art. 77 § 1 k.p.a., które to naruszenie mogło mieć istotny wpływ na sposób rozstrzygnięcia. Prezes Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców, działając jako organ drugiej instancji w merytorycznym rozpatrzeniu sprawy, na podstawie art. 15 k.p.a., nie wyjaśnił w przeprowadzonym postępowaniu, czy wobec rodziców skarżącego, a w konsekwencji także wobec samego skarżącego, spełniony został warunek z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 8 stycznia 1951 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. Nr 4, poz. 25 z późn. zm.) objęcia wniosków rodziców skarżącego z dnia 15 maja 1957 r. o zezwolenie na zmianę obywatelstwa wnioskiem Prezesa Rady Ministrów o wydanie uchwały Rady Państwa z dnia 23 stycznia 1958 r., nr 5/58.

Sąd rozpatrujący niniejszą sprawę podziela pogląd organów orzekających, iż uchwała Rady Państwa z dnia 23 stycznia 1958 r., nr 5/58 mogła mieć charakter aktu zawierającego zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego przez wszystkie te osoby, które złożyły stosowne wnioski o wydanie takiego zezwolenia do Rady Państwa przed wydaniem tej uchwały. Według jednak powołanego art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 8 stycznia 1951 r., orzeczenie Rady Państwa o utracie obywatelstwa polskiego następowało na wniosek Prezesa Rady Ministrów. Istotne jest zatem ustalenie, czy wniosek Prezesa Rady Ministrów, w wyniku którego wydana została uchwała nr 5/58, obejmował wnioski rodziców skarżącego o zmianę obywatelstwa.

Omawiana uchwała odnosi się bowiem w swojej treści wprost do osób, które już złożyły prośbę o zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego i opuściły Polskę, udając się na stały pobyt do państwa Izrael. To, że w tekście uchwały nie wymienia się z imienia i nazwiska tych osób, nie przesądza o tym, że uchwała w tym zakresie nie ma charakteru indywidualnego i konkretnego, jeżeli okazałoby się, że krąg tych osób był jednoznacznie określony wnioskiem (wnioskami) Prezesa Rady Ministrów, o którym mowa w art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 8 stycznia 1951 r. o obywatelstwie polskim.

Organ drugiej instancji, mogąc przeprowadzić postępowanie uzupełniające na podstawie art. 136 k.p.a., nie wyjaśnił zatem, czy wnioski rodziców skarżącego były objęte wnioskiem Prezesa Rady Ministrów, czy zostały przekazane Radzie Państwa przed podjęciem uchwały z dnia 23 stycznia 1958 r., a w konsekwencji, czy powołana uchwała dotyczyła tych wniosków w części zezwalającej na zmianę obywatelstwa polskiego.

Nie znajduje natomiast prawnego uzasadnienia pogląd skarżącego, że uchwała Rady Państwa z dnia 23 stycznia 1958 r. nie stanowi orzeczenia tego organu o zezwoleniu na zmianę obywatelstwa polskiego w stosunku do osób, które złożyły prośbę o zezwolenie na zmianę obywatelstwa przed podjęciem tej uchwały. W ustawie z dnia 8 stycznia 1951 r. o obywatelstwie polskim nie określono bowiem szczególnych wymagań co do formy orzeczeń

Rady Państwa w sprawie zezwolenia na zmianę obywatelstwa. Orzeczenie takie w formie uchwały, jako aktu wydawanego przez organ kolegialny, jakim była Rada Państwa, mogło dotyczyć większej liczby osób, pod warunkiem jednak, iż odnosiło się do oznaczonych osób, których podania były w toku rozpoznawania przez Radę Państwa przed podjęciem uchwały z dnia 23 stycznia 1958 r. To, że w uchwale tej nie wymieniono tych osób, samo przez się nie oznacza, że adresatem uchwały w tej części nie były oznaczone osoby.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 145 § 1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 z późn. zm.), wojewódzki sąd administracyjny orzekł, jak w sentencji.

O zwrocie kosztów postępowania na rzecz skarżącego orzeczono na podstawie art. 200 w zw. z art. 205 § 2 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

Przy ponownym rozpatrywaniu sprawy organ orzekający uwzględni okoliczności wskazane w uzasadnieniu wyroku dot. objęcia wnioskiem Prezesa Rady Ministrów wniosków rodziców skarżącego o zmianę obywatelstwa.